

KESKUSTEN MERKITYS HENKILÖKOHTAISISSA AVUSSA

ASPA

HENKILÖKOHTAISEN AVUN
ALUETUKIKESKUS-PROJEKTIN
PÄÄTÖSSEMINAARI Turku 14.11.2011

Raija Mansikkamäki
Koordinaattori
Assistentti.info

Sisältö

- *Esittelyssä Assistentti.info myös Asumispalvelusäätiö ASPAsta pari sanaa*
- *Näkökohtia palvelun järjestämistapoihin*
- *Henkilökohtaisen avun keskusten palvelut*
- *Hyödyt eri tahoille*
- *Haasteet*

Kynnys ry:n Assistentti.info

- **Assistentti.info** keskittyy henkilökohtaisen avun kehittämiseen.
- Raha-automaattiyhdistyksen tuella
- **Assistentti.info** on
 - toimijaverkosto
 - neuvontapalvelu,
 - koulutusta ja
 - aineistoa tuottava toimija.

Assistentti.info®

Verkosto ja toimintaa

- **Verkostossa on tällä hetkellä 70 toimijaa**

- **Neuvontapalvelu**

Puhelinneuvonta kaikille

puh. **(09) 6850 1150**

keskiviikkoisin kello 13 - 16, torstaisin kello 9-12
muina aikoina viestin voi jättää vastaajaan)

Neuvonta kaikille sähköpostilla

email: neuvonta@assistentti.info

Neuvonta ammattilaisille sosiaaliportin konsulttiryhmän kautta

www.sosiaaliportti.fi

- **Koulutus** – Katso koulutuskalenteri sivuiltamme
- **www.assistentti.info**

Assistentti.info®

HENKILÖKOHTAISEN AVUN JÄRJESTÄMISTAVAT

Henkilökohtaisen avun järjestämistavat

Henkilökohtainen avustaja

Vammaisen ihminen on
Työnantaja

Palveluseteli

Vammaisen ihminen on
asiakas ja työnjohtaja

Avustajapalvelu

Vammaisen ihminen saa
asiakkaana avustajan työnantaja- ja työnjohtopalvelut hän kuitenkin ohjaa työtä

Henkilökohtaisen avun eri järjestämistapoja voidaan yhdistää toisiinsa sekä muihin vammaispalvelulain ja muun sosiaalihuollon lainsäädännön mukaisiin palveluihin ja tukitoimiin

Järjestämistavasta päättäminen

Kunta ratkaisee myös sen ostaako työnantajille HA-keskuksen palveluja

- Kunta ratkaisee järjestämistavan
- Lainsäädäntö ei velvoita kuntaa käyttämään kaikkia henkilökohtaisen avun järjestämistapoja, mutta velvoittaa neuvomaan asiakasta.
- Järjestämistavoista päätettäessä ja henkilökohtaista apua järjestettäessä on otettava huomioon **vaikeavammaisen henkilön oma mielipide** ja toivomukset sekä **palvelusuunnitelmassa määritelty** yksilöllinen avun tarve ja elämäntilanne kokonaisuudessaan.
- Vaikeavammaisen ei ole pakko vastaanottaa palveluseteliä.
- Asiakkaalla on muutoksenhakuoikeus myös järjestämistavoista.

Eri järjestämistavat eroavat

- Vammaisen ihmisen vastuut ja velvoitteet ovat huomattavan erilaisia
- Työnjohtajuus/ työnantajana toimiminen tai työnjohtajuus/asiakkuus/kuluttajana oleminen
- Kustannukset erilaisia

Työnantajamalli –

Avustajapalvelumalli
Palvelusetelimalli

ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUS

**HENKIÖ-
KOHTAINEN
APU**

~~HOITO
HOIVA
VALVONTA~~

Henkilökohtainen apu **on**
itseään määräämisoikeutta

Henkilökohtainen apu **ei ole**
hoitoa hoivaa eikä valvontaa

Avustajapalvelu Palveluseteli

- *Avustajapalvelut kunta voi tuottaa itse tai yhdessä toisen kunnan kanssa tai ostaa palveluntuottajalta henkilökohtaisen avun palvelut ostopalveluna*
- *Kun vammaisen henkilö ei itse ole työnantaja, on esim. Henkilökohtaisen avun keskuksen palkkalistoilla oleva avustaja esim. sijainen tekee **avustajapalvelua***
- *Palveluseteli on kunnan ostopalvelua*
- *Asiakkaalla on kuluttajavastuu ja hän valitsee kunnan hyväksymistä tuottajista*
- *Asiakkaan ja palvelujen tuottajan välillä on palveluseteliä käytettäessä sopimussuhde*

HUOM:
Kuluttajansuoja

HENKILÖKOHTAISEN AVUN KESKUSTEN PALVELUT

***HUOM: YLEISIÄ TEHTÄVIÄ, KAIKISSA
KESKUKSISSA EI OLE SAMOJA PALVELUJA***

Yleistä: Henkilökohtaisen avun keskuksset tukevat työnantajamallin toimivuutta 1.

- *Tekevät yleistä tiedotusta ja neuvontaa*
- *Pitävät yllä henkilökohtaisen avun ideologiaa ja ajatusta vammaisten ihmisten oikeudesta itsenäiseen elämään*
- *Toiminnassa, sen auditoinnissa ja kehittämisessä vammaiset ihmiset ovat keskeisiä toimijoita*

Yleistä: Henkilökohtaisen avun keskuksset tukevat työnantajamallin toimivuutta 2.

- *Antavat työnantajille tukea rekrytointiin ja sijaisjärjestelyihin*
- *Tietoa, koulutusta ja ohjausta työnantajana toimimiseen*
- *Apua työnantajavelvoitteiden hoitamiseen*
- *Ovat apuna ristiriitatilanteita ratkottaessa*
- *Organisoivat vertaistukea ja työnohjausta työnantajille*

- *Huom: ei sijaistyönantajuuutta*

Yleistä: Henkilökohtaisen avun keskuksset tukevat työnantajamallin toimivuutta 3.

- *Edistävät tiedotuksella avustajien saatavuutta ja työn arvostusta*
- *Opastavat /perehdyttävät avustajia*
- *Ovat apuna ristiriitatilanteita ratkottaessa*
- *Organisoivat vertaistukiryhmiä ja/tai työnohjausta*

HYÖTYJÄ

Merkitys järjestelmälle

- *Työnantajamallin tukeminen vahvistaa sen haluttavuutta ja tuo palvelujärjestelmään todellisen toimivan vaihtoehdon*

Merkitys työnantajille

- *Myös ne työnantajat, jotka eivät ole halukkaita tai varmoja työnantajataidoistaan uskaltavat ottamaan työnantajavastuut*
- *Tukipalvelut helpottavat tehtävässä*
- *Rekrytointiapu helpottaa avustajan saatavuutta*
- *Sijaisavustaja tuo varmuutta elämään*
- *Saa tietoa ja vertaistukea*
- *Ym...*

Merkitys avustajille

- *Voi luottaa siihen, Henkilökohtaisen avun keskuksen palveluja saavalla työnantajalla ovat asiat kunnossa*
- *Sopivan työnantajan löytyminen helpompaa*
- *Saa tietoa ja tukea*
- *Tietoisuus siitä, että sijaisia on saatavilla vähentää stressiä*
- *Vertaistuki/työnohjaus jos niitä on tukevat työn tekemistä*
- *Ym...*

Merkitys kuntatoimijoille

- *Työnantajamallista tulee haluttava, sen toimintavarmuus paranee*
- *Mallin tuomat taloudelliset edut muihin järjestämistapoihin verrattuna saadaan käyttöön*
- *Toimivat sijaisjärjestelyt ja tukipalvelut vahvistavat haluttavuutta*
- *Ongelmanratkaisutilanteita ennaltaehkäistään*

HAASTEITA

Miten onnistuu itsenäinen elämä

Työnantajamallin houkuttelee!

- *Työnantajuus tuo on mukanaan velvoitteita*
- *Kaikki eivät kuitenkaan kykene tuettunakaan työnantajiksi*
- ***Haaste on, että edullinen malli ja tukikeinot houkuttelevat ohjaamaan työnantajiksi ihmisiä, jotka eivät siihen kykene***
- *Jollei voi toimia työnantaja olisi päästävä asiakkaaksi ja sitä kautta työnjohtajaksi*
- *Avustajakeskuksessa ...*

Vammaispalvelulain mukainen henkilökohtainen apu on

apua niissä asioissa, jotka vammaisen ihminen **tekisi itse**, mutta ei niistä vamman tai sairauden vuoksi selviä.

Haaste: Kaikenlainen moderni tuotteistaminen ei saa rajoittaa esim. sijaispalvelujen työtehtäviä

Vielä haasteita

- *Jatkuvuus – hankkeina aloitetun toiminnan siirtyminen pysyväksi peruspalveluksi*
- *Toiminnan ideologinen kehittyminen ja pysyvyys*
- *Vammaisten ihmisten osuuden varmistaminen toiminnassa*

ONNEKSI

***On hyviä henkilökohtaisen avun keskuksia ja
vammaisten ihmisten itsenäinen elämä
henkilökohtaisen avustajan työnantajana
luonnistuu!***

Kiitos!

Raija Mansikkamäki

Kehittämispäällikkö
www.aspa.fi

Koordinaattori
www.assistentti.info

Asumispalvelusäätiö ASPA

Viljatie 4 A

00700 HELSINKI

GSM 040-5753776

email raija.mansikkamaki@aspa.fi

Oma avustaja!
Oma elämä!